

A kerekasztal beszélgetés a korpusznyelvészet és a generatív nyelvelmélet viszonyát próbálja tisztázni, és ennek apropóján mély nyelvelméleti kérdéseket szándékozik körüljárni. A beszélgetés vezérfonalául a Corpus Linguistics and Linguistic Theory című folyóirat legfrissebb száma szolgál (elérhető intézeti IP címről:

<http://ejournals.ebsco.com/Issue.asp?IssueID=688994>). Geoffrey R. Sampson vitaindító cikkének (Grammar without Grammaticality) elején a következő provokatívnak szánt kijelentést olvashatjuk: "I believe that the concept of 'ungrammatical' or 'ill-formed' word-sequences is a delusion, based on a false conception of the kind of thing a human language is".

Annak ellenére, hogy e vita a korpusznyelvészet ürügyén és területén folyik, nem kétséges, hogy tartalma nem egyszerűsíthető a nyelvi intuícióra hivatkozó kartezianus nyelvész és az egyéb empirikus tudományokban is rég bevett statisztikai módszereket használó korpusznyelvész közötti pusztán módszertani egyet nem értésre, azaz az említett iskolák közötti módszertani elkötelezettségek markáns különbségeire. Közismert például, hogy Chomsky maga is igen elítélően nyilatkozik a korpuszalapú nyelvészetről (ld. József Andor: The master and his performance: An interview with Noam Chomsky, In: Intercultural Pragmatics, Vol.1. No.1., 2004., 93-111.). A probléma azonban csak a felszínen tudományozó, mélyebbre ásva kitűnik, hogy az alapkérdés a nyelv mibenlétére vonatkozik: az agy biológiai struktúráiban implementálódó mentális szerv-e a nyelv, avagy társadalmilag konstituált kódrendszer, esetleg valami más? Az e kérdésre adott válasz határozza meg ugyanis azokat a módszereket, melyekkel a nyelv eredményesen kutatható.

Sampson kritikájának célkeresztjében Chomsky, illetve a Chomskytól eredeztethető kartezianus nyelvfelfogás áll, és bár radikális véleménye megosztotta a CLLT említett számának további szerzőit is, Sampson egy egyre erősödő nézetnek adott hangot. A CLLT fenti számának megjelenése körüli időben a Corpora List internetes levelezőlistán is egy hasonló vita volt kibontakozóban (<http://bobac.nytud.hu/vita/vita-1.pdf>, <http://bobac.nytud.hu/vita/vita-2.pdf>).

A tervezett kerekasztal beszélgetés, melyet hagyományteremtő szándékkal szervez a Nyelvtechnológiai Osztály, e viták ürügyén a fent említett lényegi kérdést kívánja körüljárni a következő nyelvészek részvételével: É. Kiss Katalin, Kálmán László, Kenesei István, Komlósy András, Kontra Miklós, Oravecz Csaba és Váradi Tamás. A vita moderátora Bánréti Zoltán. Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk 2007. november 27-én, délelőtt 11 órakor a Nyelvtudományi Intézet (1068 Budapest, Benczúr u. 33.) földszinti előadótermében!